

EBLIDA: s huvudprinciper för bibliotekens förvärv av och tillgång till e-böcker

EGIL (Expert Group on Information Law), 22 oktober 2012

Godkänt av EBLIDA:s arbetsgrupp

De här huvudprinciperna utgör minimivillkoren för bibliotek när e-böcker förvärvas och görs tillgängliga, samtidigt som balansen mellan allmänhetens och upphovsmännens intressen upprätthålls.

Med beaktande av följande:

Det kan konstateras att införandet av digital publicering innebär en oerhörd potentiell förbättring av bibliotekstjänsterna, samtidigt som den riskerar att inskränka den lagliga grunden för bibliotekens verksamhet.

Det står klart att införandet av e-böcker påverkar bibliotekens kärnverksamhet och grundläggande ansvar, och väcker allvarliga frågor om kulturpolitik och samhällsrisk.

Det är ett faktum att bibliotek eftersträvar en balans mellan å ena sidan den mänskliga och demokratiska rättigheten att få tillgång till information och å andra sidan författares och andra upphovsmäns rättigheter.

Man måste söka efter lämpliga affärsmodeller för hur e-böcker kan förvärvas och tillhandahållas till bibliotek på ett sådant sätt att dessa modeller anpassas för och ger lösningar på de utmaningar bibliotek ställs inför.

Det finns betydande osäkerhetsfaktorer kring hur e-boksinnehåll kommer att utvecklas och hur utvecklingen av innehållet påverkar sådana affärsmodeller.

Det förutsätts att bibliotek, författare, bokförlag och andra upphovsrättsinnehavare kommer att ta fram avtal med standardiserade klausuler som gör det möjligt för bibliotek att tillgängliggöra e-böcker till sina användare på skäliga och rimliga villkor.

Undertecknade medverkande till huvudprinciperna enas om följande vägledande principer:

DEFINITIONER

För den här dialogens syfte avses följande:

- en elektronisk bok (e-bok) är en bok författad i eller konverterad till digitalt format så att den kan visas på en datorskärm eller i en handhållen läsare
- en användare är en person som använder sig av bibliotekets tjänster

- en registrerad användare är en användare som har registrerat sig hos biblioteket och vars identitet är känd för biblioteket.

Princip nr 1 – Förvärv

1. Alla e-bokstitlar som finns för försäljning till allmänheten bör även bibliotek kunna förvärva och ha tillgång till.
2. Alla e-bokstitlar bör vara tillgängliga för bibliotek vid tidpunkten för publiceringen.
3. Utgivare bör tillhandahålla e-böcker i kompatibla format.

Princip nr 2 – Tillgång

1. Bibliotek bör tillåtas att tillgängliggöra förvärvade eller licensierade e-böcker till en användare för en begränsad tid.
2. En e-bokstitel bör kunna användas av flera användare samtidigt.
3. Registrerade användare bör ha möjlighet att ladda ner en e-bok antingen på biblioteket eller via fjärranslutning genom system för inloggning.
4. Det bör finnas ett licensalternativ som ger möjlighet till fjärrlån.
5. Utgivare och bibliotek bör samarbeta för att hitta lösningar på produktion och leverans av alternativa format för personer med funktionsnedsättningar.

Princip nr 3 – Kontinuerlig tillgång och långsiktigt bevarande

1. Vid inköp av en e-bok bör ett bibliotek ges möjlighet till permanent lagring och användning av boken.
2. Bibliotek med tillstånd att lagra e-boken bör ha rätten att överföra e-boken till andra distributionsplattformar, när tekniska förändringar så kräver.
3. Om ett bibliotek väljer alternativet permanent lagring och användning bör det ges obegränsad tillgång till en e-bok så snart verket är försäljningsmässigt utgången i alla sina versioner.
4. Avtalsvillkoren för en e-bokslicens får inte åsidosätta de lagstadgade bestämmelserna gällande offentliggörande av verk.

Princip nr 4 – Tillgång till metadata

1. Leveransen av e-böcker bör innefatta tillhandahållande av metadata.
2. Bibliotek bör tillåtas att inkludera verkets metadata i sina katalogsystem.
3. Det bör vara tillåtet att göra metadata om e-böcker öppet tillgängliga i anslutning till andra metadata.

Princip nr 5 – Prissättning

1. Priset på en e-bok bör inte överskrida priset på den tryckta versionen av samma boktitel.
2. Betalningen för e-böcker bör minska med publikationens ålder.

Princip nr 6 – Sekretess

1. Användarnas personuppgifter bör behandlas enbart av biblioteket och i enlighet med de regler för personuppgiftsskydd som biblioteket omfattas av.
2. Användardata och andra personuppgifter bör raderas i enlighet med de regler för personuppgiftsskydd som biblioteket omfattas av.
3. Utgivaren eller tjänsteleverantören får inte, utan bibliotekets medgivande, ge tredje part tillgång till användardata.

Haag, Nederländerna, oktober 2012